

k) Kirjastotoimenpäällikkö

1. Päättää kirjastotoimen aineiston hankinnoista ja poistoista sekä poistetun aineiston myynnistä ja kokoelmiin kuuluvan aineiston antamisesta muun kuin oman organisaation käyttöön, esimerkiksi oppilaitokset;
2. päättää kirjaston aukioloajoista ja kirjastoauton aikatauluista ja reiteistä;
3. päättää kirjaston käytösääntöjen hyväksymisestä ja tilapäisistä maksuista, jotka liittyvät asiakaspalveluun ja tapahtumien järjestämiseen esim. ilmoituskulut;
4. oppilaitosten kanssa tehtävistä koulutus- ja harjoittelusopimuksista;
5. Eepos-kirjastojen yhteistyöhön liittyvistä sopimuksista;
6. kirjastotilojen käytöstä muuhun kuin kirjastotoimintaan; sekä
7. päättää tarvittaessa asiakkaalle määrättävästä kirjastopalveluiden käyttökiellosta.

l) Liikunta- ja nuorisotoimenpäällikkö

1. Päättää lautakunnan hallinnassa olevan liikunta- ja nuorisotoimen toiminnoista, tiloista ja alueista lautakunnan päättämässä rajoissa;
2. päättää toimialan hankinnoista sekä kumppanuus- ja ostopalvelusopimusten tekemisestä hankinnasta tehtyjen päätösten mukaisesti;
3. päättää ohjaus ja kurssitoiminnasta;
4. päättää liikunta- ja nuorisotilojen ja -alueiden aukioloajoista sekä niiden käyttövuorojen jaosta ja vuokraamisesta;
5. päättää liikunnan erityisryhmien kuljetusten järjestämisestä; sekä
6. päättää harjoittelu- ja koulutussopimuksista.

Liite 3 – Tekninen toimiala

Teknisen lautakunnan tehtävät ja ratkaisuvälit

Teknisen lautakunnan tehtäviin kuuluu asuin- ja toimintaympäristön kehittäminen, kiinteän käyttöomaisuuden hoito ja vesihuolto.

Ratkaisuvälit

A. Yleinen

1. Päättää yli 150.000 euron ylittävistä hankinnoista toimialalla 1.000 000 euroon asti;
2. päättää 10.000 € ja sitä suuremmista korvaussopimuksista, haitoista ja vahingoista;

3. päättää teknisen lautakunnan toimialaa koskevista lausunnoista ja valituksista;
4. päättää suostumuksesta kadun, yleisen alueen, kiinteistön pihan ja muun kaupungin omistaman alueen antamisesta muuhun käyttöön yli 6 kk ajaksi ja siitä määrätävistä korvauksesta; sekä
5. päättää käyttökielloista ja käytön rajoituksista yli 6 kk ajaksi.

B. Maankäyttö- ja kiinteistötoimi sekä metsät

1. Päättää rakennusluvan myöntämisen edellytysten olemassaolosta suunnittelutarvealueella (RakL 46 §);
2. päättää rakentamista ja muuta toimenpidettä koskevan poikkeamisen myöntämisestä (RakL 57§), kun on kysymys
 - uuden rakennuksen rakentamisesta ranta-alueelle, jolla ei ole voimassa olevaa kaavaa, ellei kyse ole olemassa olevan asuinrakennuksen laajentamisesta tai korvaamisesta; sekä
 - poikkeamisesta rakennuksen suojelua koskevasta kaavamääräyksestä.
3. päättää alueellisesta poikkeamisesta asemakaava-alueella olevan asuin-, liike- tai toimistorakennuksen tilojen muuttamisesta asuinkäyttöön tai muuhun ympäristöhäiriötä aiheuttamattomaan käyttöön (RakL 58 §)
4. päättää jatkoajan myöntämisestä yhtä vuotta pidemmäksi ajaksi rivitalo-, pientalo- ja vapaa-ajan rakennusten rakentamiseen tarkoitettujen tonttien ja rakennuspaikkojen varauksiin;
5. päättää yli kahden (2) vuoden pidennysten myöntämisestä rakennusvelvollisuuden täyttämiseen kaupungin myymien tai vuokraamien tonttien ja rakennuspaikkojen osalta;
6. päättää metsästysoikeuksia lukuun ottamatta maa- tai vesialueiden vuokraamisesta tai luovuttamisesta yli 5 vuodeksi ja alle 10 vuodeksi kerrallaan
7. hyväksyy tarvittaessa hulevesisuunnitelman ja huolehtii kunnan hulevesijärjestelmän toteuttamisesta sekä päättää hulevesimaksuista (AKL 103 I-o §)

C. Liikenneväylät ja yleiset alueet

1. päättää niistä tehtävistä, jotka kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaan on määrätty kunnan tehtäväksi.
2. päättää katusuunnitelman hyväksymisestä; (AKL 85§) ja yleisten alueiden suunnitelmien hyväksymisestä (AKL 85 §) ja yleisten alueiden suunnitelmien hyväksymisestä (AKL 90 §)
3. päättää hankkeiden luonnos- ja pääpiirustustasoisten suunnitelmien hyväksymisestä sekä rakentamisesta;
4. päättää kadunpitovelvollisuuden alkamisesta ja lopettamisesta (AKL 86 §, 86 a §).

5. päättää kadunpidon järjestämisestä ja päättää kadunpidon antamisesta kokonaan tai osittain ulkopuolisen tehtäväksi (AKL 84 §)
6. päättää teiden nimistä alueilla, joilla ei ole vahvistettua asemakaavaa;
7. päättää yleisten teiden tienpitoon liittyvien lausuntojen antamisesta valtion viranomaisille;
8. päättää liikenne- ja liikenteenhoidon suunnitelmasta;
9. päättää liikenneturvallisuustyön kehittämisestä;
10. antaa kiinteistön omistajalle tarvittaessa määräyksen hulevesistä aiheutuvan haitan poistamisesta (AKL103 k §);
11. päättää kuntaa tai kaupungin osaa koskevista hulevesien hallinnan tarkemmista määräyksistä. Määräysten valmistelussa ja laatimisessa noudatetaan, mitä säädetään rakennusjärjestyksen valmistelusta ja laatimisesta (AKL 103 j §);
12. päättää AKL 103 i §:n mukaisesta hulevesien hallinnan järjestämisestä.
13. päättää yksityistielain mukaisista kunnan avustuksista (Yksityistielaki 84 §)
14. päättää viheralueiden hoitoluokituksista
15. päättää tehtävistä, jotka ajoneuvojen siirtämisestä annetun lain mukaan on määrätty kunnalle.

D. Vesihuoltolaitos

1. Päättää vesihuoltolaitoksen yleislinjauksista ja toimintaehdoista;
2. päättää verkoston luonnos- ja pääpiirustustasoisten suunnitelmien hyväksymisestä katupiirustuksen yhteydessä; sekä
3. hyväksyy liittymissopimuksen runsaasti vettä käyttävän teollisuuden osalta.

E. Jätehuolto

1. Päättää kaatopaikkojen jälkihoidosta; sekä
2. päättää roskaantuneen alueen puhdistamisen toteuttamisesta silloin, kun roskaa ei saada selville ja alue on lain mukaan puhdistettava.

F. Toimitilat, muut rakennetut tilat ja niihin liittyvät piha-alueet

1. Päättää yli 150.000 €:n mukaisista rakennuttamishankkeista
2. päättää rakennusten ja rakennelmien luonnos ja pääpiirustusten hyväksymisestä yli 150.000 €:n hankkeiden osalta 1.000.000 € (alv 0 % asti);
3. päättää rakennuksen purkamisesta;

Teknisen toimialan viranhaltijoiden ratkaisuvälit

Teknisen toimialan vastuualueet ja esihenkilöt

Maankäyttö-, kaavoitus- ja mittauspalvelut	kaupungeingeodeetti
Kunnallistekniset palvelut	kunnallistekniikan päällikkö
Rakennus- ja kiinteistöpalvelut	Rakennuttajainsinööri
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	tekninen johtaja
Ruoka- ja puhtauspalvelut	palvelupäällikkö

a) Tekninen johtaja

1. päättää koko toimialaa koskevista alle 150.000 euron suunnittelu-, konsultti- ja muiden palvelujen ostosopimuksista, jos hankinta koskee kahta tai useampaa vastuualuetta ja päättää yli 100.000 euron ja alle 150.000 euron suunnittelu-, konsultti- ja muiden palvelujen ostosopimuksista teknisellä toimialalla.
2. päättää koko toimialaa koskevista alle 150.000 euron hankintasopimuksista ja rakennusurakoista, jos hankinta koskee kahta tai useampaa vastuualuetta ja päättää yli 100.000 euron ja alle 150.000 euron hankintasopimuksista ja maa-ainesten myynnistä teknisellä toimialalla.
3. päättää kaupungin edustuksesta rakennus- ja suunnitteluhankkeessa;
4. päättää suostumuksesta kadun, yleisen alueen, kiinteistön pihan ja muun kaupungin omistaman alueen antamisesta muuhun käyttöön enintään kuuden (6) kuukauden ajaksi ja siitä määrättävästä korvauksesta;
5. päättää teknisen toimialan varallaolosta;

b) Vastuualueen esihenkilö

1. päättää alle 100.000 euron suunnittelu-, konsultti- ja muiden palvelujen ostosopimuksista;
2. päättää alle 100.000 euron hankintasopimuksista, rakennusurakoista ja maa-ainesten myynnistä;
3. päättää vakuuksista ja vakuuksien palauttamisesta;
4. päättää rakennus-, mittaus-, kartasto- ym. työstä maanomistajalle aiheutuvien haittojen ja vahinkojen korvaussopimuksista 10.000 euroon saakka;
5. päättää käyttökielloista ja käytön rajoituksista enintään kuuden (6) kuukauden määräajaksi.

c) Kunnallistekniikan päällikkö

1. päättää kiinteistön hulevesijärjestelmän ja kaupungin hulevesijärjestelmän yhteensovittamiseksi tarpeellisesta rajakohdasta kiinteistön välittömässä läheisyydessä ja antaa hulevesien johtamiseen liittyviä määräyksiä (AKL 103 g §);
2. päättää hulevesimaksun perimistä koskevien maksujen laskutuksesta vastaavana viranomaisena (AKL 103 o §);
3. päättää avustuksella olevan yksityistien, siihen liittyvän sillan tai rummun äkillisen sortuman korjauksen tai vesilain mukaisten ojituskustannusten avustamisesta sekä siltojen määräaikaistarkastuksista, suunnittelijoista ja korjauksista 10 000 euroon saakka;
4. päättää työkoneiden ja -laitteiden vuokralle ottamisesta;
5. päättää tontin liittymäluvasta ja liittymisehdoista kaupungin kadulle (AKL 88 §)
6. päättää hylättyjen-, kolari- ja romuajoneuvojen romuttamisesta (laki ajoneuvojen siirtämisestä 9 §)
7. päättää kaatopaikkojen tarkkailusta;
8. päättää katusuunnitelmaan kuulumattomien vesihuoltoverkoston suunnitelmien hyväksymisestä;
9. päättää johtojen sijoitus-, haltuunotto- ja korvaussopimuksista sekä näistä aiheutu-neista korvauksista;
10. päättää ilmoituksista, jotka koskevat kaduilla ja yleisillä alueilla tehtäviä töitä (Kun-nossapitolaki 14 a §)
11. antaa määräyksen ja tekee lainmukaisen hyväksymispäätöksen yleisellä alueella olevien johtojen, laitteiden ja rakennelmien siirtopaikasta (AKL 89 §); sekä
12. päättää liikenteenohjauslaitteen ja painonvalvontalaitteen asettamisesta (tieliikennelaki 71 §, 189 §)
13. päättää tien tilapäisestä sulkemisesta ja liikenteen ohjaamisesta (tieliikennelaki 187 §, 65 §)
14. päättää lautakunnan hallinnassa olevien ulkoliikuntapaikkojen toiminnoista, tiloista ja alueista lautakunnan päättämässä rajoissa.
15. päättää ulkoliikuntapaikkojen aukioloajoista sekä niiden käyttövuorojen jaosta ja vuokraamisesta
16. johtaa öljyvahinkojen jälkitorjuntaa kaupungin määräämänä viranomaisena (Öljy-vahinkojen torjuntalaki 21 §)
17. päättää luvasta ilmoitusten kiinnittämisestä

d) Vesihuoltoinsinöörin päätösvalta

1. päättää taksojen perusteella määrättävistä vesi- ja jätevesimaksuista sekä vesihuoltolain tarkoittamaan käyttömaksuun liittyvästä yksikköhinnasta, milloin maksu määrytyy aiheuttamisperiaatteen mukaan;
2. päättää taksan mukaisista vesi- ja jätevesiliittymäsopimuksista ja liittymien sulkemisesta vesihuollon palvelun keskeyttämisestä sekä liittymissopimusten irtisanomisesta;
3. Päättää vesihuoltolaitoksen suunnitelmasta, joka koskee häiriötilanteisiin varautumista ja vesihuollon häiriötilanteista ilmoittamisesta (VHL 15 a §, 15 b §)
4. päättää vesihuoltolain mukaisista vahingonkorvauksista 100 000 euroon saakka;
5. päättää vesihuoltolaitoksen lausunnosta vesihuollosta vapauttamishakemukseen (VHL 11 §); ja
6. päättää alle 100.000 euron suunnittelu-, konsultti- ja muiden palvelujen ostosopimuksista vesihuoltolaitoksen investointikohteiden osalta
7. päättää alle 100.000 euron hankintasopimuksista, rakennusurakoista ja maa-ainesten myynnistä vesihuoltolaitoksen investointikohteiden osalta
8. päättää vakuutuksista ja vakuuksien palauttamisesta vesihuoltolaitoksen investointikohteiden osalta
9. päättää rakennustyöhön liittyvien vastuiden erillisestä vakuuttamisesta vesihuoltolaitoksen investointikohteiden osalta
10. päättää verkostoon liitettävän kiinteistön liittämiskohdat (VHL 12 §)
11. päättää toimenpiteistä vesihuoltolaitoksen selvilläolo- ja tarkkailu- sekä tiedottamisvelvollisuuden toteuttamiseksi ja vesihuoltolaitoksen tietojärjestelmän ajantasaisuuden varmistamiseksi. (VHL 15 §, 16 §, 20 d §)
12. päättää vesihuoltolaitoksen asiakirjojen julkisuudesta (VHL 16 a §)

e) Rakennuttajainsinööri

1. päättää rakennusten ja rakennelmien luonnos- ja pääpiirustusten hyväksymisestä 50.000 euroon saakka;
2. päättää kaupungin omistamien kiinteistöjen liittymissopimuksista;
3. päättää rakennustyöhön liittyvien vastuiden erillisestä vakuuttamisesta omien investointikohteiden osalta

f) Kaupungingeodeetti

Kaupunginhallituksen alaiset päätösasiat:

1. päättää kaupungin suostumuksesta lohkomiseen rakennuspaikaksi suunnittelutarvealueella ja alueella, jolla on voimassa rakennuskielto asemakaavan laatimista varten sekä rantavyöhykkeellä ja ranta-alueen suunnittelutarvealueella;
2. Päättää kiinteän omaisuuden hankintaa, vaihtamista ja luovuttamista koskevista asioista enintään 10.000 euroon asti kaupungin erikseen vahvistamin periaattein;
3. päättää rivitalo-, pientalo- ja vapaa-ajan rakennusten rakentamiseen tarkoitettujen tonttien ja rakennuspaikkojen myynnistä ja vuokrauksesta sekä niihin liittyvien luovutusehtojen valvonnasta ja toimeenpanosta valtuuston vahvistamin periaattein;
4. päättää puutavaran myynnistä silloin, kun myytävä määrä on alle 50.000 €;

Teknisen lautakunnan alaiset päätösaasiat:

1. päättää sopimuksesta, joka koskee kiinteistönmuodostamislainsäädännön mukaisia kiinteistörasitteita sekä korvauksista;
2. päättää maatalouskäyttöön kuuluvien maa-alueiden vuokraamisesta enintään viideksi (5) vuodeksi ja vuokrasopimukseen liittyvien maatalouden tukilomakkeiden ja -sopimusten hyväksymisestä enintään (5) vuodeksi sekä metsästysoikeuksien vuokraamisesta enintään kymmeneksi (10) vuodeksi;

Päätösaasiat, joissa ei otto-oikeutta

1. päättää poikkeamien myöntämisestä muiden kuin teknisen lautakunnan päätösvallassa olevien poikkeaminen osalta (RakL 57§). Mikäli asia edellyttää suunnittelutarveratkaisua, silloin tekninen lautakunta käsittelee myös poikkeamiasian;
2. päättää kiinteistönluovutuksiin liittyvästä etuostoasiasta silloin, kun kaupunki ei käytä etuostolain mukaista etuosto-oikeuttaan;
3. päättää erillisestä tonttijaosta (AKL 78 a §)
4. päättää katualueen haltuunotosta ja katualueen haltuunottoon liittyvän mahdollisen
5. korvauksen maksamisesta (AKL 95 §, 104§, 105 §)
6. päättää kuulemisesta ja tiedottamisesta silloin, kun on kyse poikkeamislupaa tai suunnittelutarvealuetta koskevasta rakentamisluvasta AKL 64 §)
7. päättää lausuntojen pyytämisestä silloin, kun haetaan poikkeamislupaa tai rakentamis- ja sijoittamislupaa, johon sovelletaan suunnittelutarvealuetta koskevia säännöksiä (RakL 67 §)

g) Kiinteistöinsinööri

1. päättää kiinteistöinsinöörin ratkaisuvalltaan kuuluvista asioista;
2. päättää merkitsemisestä kiinteistörekisteriin.

h) Mittausteknikko

1. edustaa kuntaa yksityistielain mukaisissa asioissa

i) Tilapalveluinsinööri

1. päättää kaupungin omistamien tilojen osalta mahdollisesti tarvittavista sisäisistä vuokrasopimuksista;
2. päättää rakennus- ja kiinteistöpalvelut vastuualueen varallaolosta.

Ympäristölautakunnan tehtävät ja ratkaisuvälit

Tehtävät

Ympäristölautakunnan tehtävänä on huolehtia niistä tehtävistä, jotka rakentamislain nojalla kuuluvat kaupungin rakennusvalvontaviranomaiselle. Ympäristölautakunta on AKL 103 d §:n ja RakL 142 §:n tarkoittama valvova viranomaisena.

Ympäristölautakunta on kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on ympäristönsuojelulain (527/2014) 156 d §:n mukainen toimivaltainen viranomaisena. Ympäristölautakunta on kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain 15.1 §:n tarkoittama kaupungin valvontaviranomaisena. Ympäristölautakunta toimii AKL 103 f §:n mukaisena viranomaisena.

Ratkaisuvälit

1. päättää asemakaava-alueella tapahtuvasta ojittamisesta tai toisen alueelle ojittamista varten sijoitettavasta suojajenkereestä tai pumppuasemasta, ellei asiasta päätetä vesilain mukaisessa järjestyksessä (RakL 132§)
2. päättää yksityisen maalla olevan luonnonmuistomerkin rauhoituksesta ja rauhoituksen lopettamisesta (LSL 95 §)
3. päättää kaupungin lausunnosta maasto- ja vesiliikennelain mukaisissa asioissa; sekä
4. päättää kaupungin lausunnosta, joka koskee toisessa kunnassa vireillä olevaa maa-aineslupahakemusta.
5. päättää rakentamislain mukaisista lupa- ja valvontamaksuista (RakL 79 §)

Ympäristöosaston viranhaltijoiden ratkaisuvälit

a) Rakennustarkastaja

1. päättää kokoontumistilassa samanaikaisesti sallittujen henkilöiden enimmäismäärän (RakL 41 §)
2. päättää suunnittelijan kelpoisuudesta (RakL 85 §).
3. päättää vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan hyväksymisestä (RakL 89 §).
4. huolehtii maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesta viranomaisvalvonnasta (RakL 100 §).

5. päättää rakentamisluvasta ja luvan hakijan niin pyytäessä sijoittamisen edellytysten olemassaolosta erillisellä päätöksellä (sijoittamislupa) (RakL 43 §).
6. päättää rakennuksen purkamisluvasta ja purkamisilmoituksen käsittelystä (RakL 55 §).
7. päättää maisematyöluvasta (RakL 53 §).
8. päättää luvan voimassaolon jatkamisesta (RakL 77 §).
9. päättää erityismenettelystä (RakL 116 §), joka voi koskea erillistä laadunvarmistusselvitystä rakentamisen laadun varmistamiseksi (RakL 111 §), asiantuntijatarkastusta rakennustyön suunnitelmanmukaisuuden tarkistamiseksi (RakL 114 §) ja rakennustyön aikaista ulkopuolista tarkastusta. (RakL 115 §)
10. päättää erityissuunnitelmien tarpeellisuudesta (RakL 69 §)
11. rakennustarkastajalla on RakL:n mukainen tarkastusoikeus (RakL 148 §).
12. päättää rakentamislain mukaisesta kuulemisesta ja tiedottamisesta (RakL 63 §, 64 §, 65 §)
13. päättää kuulemisesta ja tiedottamisesta silloin, kun on kyse rakentamisluvasta, erillisestä sijoittamisluvasta, maisematyöluvasta tai purkamisluvasta (RakL 63 §, 64 §, 65 §)
14. päättää lausuntojen pyytämisestä silloin, kun haetaan purkamis- ja maisematyölupaa tai rakentamis- ja sijoittamislupaa (RakL 66 §)
15. päättää rakennuksen viranomaiskatselmusten tietojen toimittamisesta ja rakentamisen lupiin liittyvien tietojen toimittamisesta rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (RakL 72 §, 73 §)
16. päättää lupapäätöksessä rakennuskohdetta, rakennustyön tai toimenpiteen suorittamista ja niistä mahdollisesti aiheutuvien haittojen rajoittamista koskevista määräyksistä (RakL 76 §)
17. päättää suunnittelijan, vastaavan työnjohtajan ja erityisalan työnjohtajan kelpoisuudesta (RakL 85 §, 89 §, 90 §)
18. päättää rakennustyön keskeyttämisestä (RakL 108 §, RakL 146 §)
19. päättää viranomaistarkastuksista rakennustyön aikana (RakL 113 §)
20. päättää tarkastusasiakirjaan tehtyjen virheellisten merkintöjen ilmoittamisesta rakennushankkeeseen ryhtyvälle (RakL 118 §)
21. päättää rakennuttajavalvonnan hyväksymisestä (RakL 119 §)
22. päättää loppukatselmuksen ja osittaisen loppukatselmuksen hyväksymisestä (RakL 122 §, 123 §)
23. päättää suorituskyvyttömyysvakuudesta (RakL 124 §)

24. päättää rakennusrasitteen perustamisesta, muuttamisesta ja poistamisesta (RakL 128 §, 130 §) ja asemakaavassa edellytetyn rakennusrasitteen perustamisesta (RakL 129 §)
25. päättää vähäisestä poikkeamisesta rakennusluvan yhteydessä (RakL 59 §)

b) Ympäristöinsinööri

1. päättää poikkeamisesta talousjätevesien käsittelyä koskevista vaatimuksista (Ympäristönsuojelulaki 156 d §);

Muu toimivalta ympäristöinsinöörille siirretään kuntien ympäristönsuojeluhallinnosta annetun lain mukaisessa järjestyksessä. Lain mukaan hallintosäännöllä voidaan antaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle oikeus siirtää toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranhaltijalle. Toimivallan siirtämisestä päättää ympäristölautakunta.

Liite 4 – Toimivalta vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa

1 § Hallintosäännön liitteen 4 soveltaminen

Tätä hallintosäännön liitettä sovelletaan vakavissa häiriötilanteissa ja valmiuslaissa (1552/2011) määritellyissä poikkeusoloissa sekä niihin valmistautumisessa.

Kuntalain 90 §:n 3 momentin mukaisesti kunnan hallintosäännössä tulee olla tarpeelliset määräykset hallinnon ja toiminnan järjestämisestä, päätöksenteko- ja hallintomenetelystä sekä valtuuston toiminnasta poikkeusoloissa sekä normaaliolojen häiriötilanteissa.

2 § Vakavat häiriötilanteet ja poikkeusolot

Vakavilla häiriötilanteilla tarkoitetaan tässä hallintosäännön liitteessä tapahtumia ja tilanteita, jotka edellyttävät kaupungin johtamisessa tai palvelutuotannossa normaalioloista poikkeavia toimenpiteitä, tehtäviä ja toimivaltuuksia.

Poikkeusolojen käyttöönoton säätää valtioneuvosto asetuksella, enintään kuudeksi kuukaudeksi. Käyttöönottoasetus saatetaan eduskunnan käsiteltäväksi. Eduskunta päättää, saako asetus jäädä voimaan vai onko se kumottava osittain tai kokonaan ja onko se voimassa säädetyn ajan vai lyhyemmän ajan.

Valmiuslain mukaisia poikkeusoloja ovat:

1. Suomeen kohdistuva aseellinen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettava hyökkäys ja sen välitön jälkitila;
2. Suomeen kohdistuva huomattava aseellisen tai siihen vakavuudeltaan rinnastettavan hyökkäyksen uhka, jonka vaikutusten torjuminen vaatii valmiuslain mukaisten toimivaltuuksien välitöntä käyttöön ottamista;